

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет фінансів та обліку
Кафедра фінансового контролю та аудиту

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З ДИСЦИПЛІНИ

«ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ»

для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
освітньо-професійної програми
«Аудит та державний фінансовий контроль»

м. Тернопіль – ЗУНУ

2023

Методичні рекомендації для проведення практичних занять з дисципліни «Фінансовий моніторинг» для підготовки здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування», освітня програма «Аудит та державний фінансовий контроль» / Укладач Лучко М.Р., Глух Н.В. – Тернопіль, ЗУНУ, 26 с.

Укладачі:

Лучко Михайло Романович - доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансового контролю та аудиту Західноукраїнського національного університету

Глух Наталія Володимирівна - викладач кафедри фінансового контролю та аудиту Західноукраїнського національного університету

Рецензент:

Іванечко Ю.М. - кандидат економічних наук, бухгалтер-експерт ТОВ «Тер Аудит»

*Рекомендовано на засіданні кафедри фінансового контролю та аудиту
(Протокол № 3 від 3 жовтня 2023 року)*

ЗМІСТ

1. Мета і завдання дисципліни «Фінансовий моніторинг».....	4
2. Структура залікового кредиту з дисципліни «Фінансовий моніторинг».....	6
3. Тематика практичних(семінарських) занять з дисципліни «Фінансовий моніторинг».....	9
Рекомендовані джерела інформації.....	22

1. Мета і завдання дисципліни «Фінансовий моніторинг»

Метою дисципліни «Фінансовий моніторинг» є формування у студентів системи теоретичних знань і практичних навичок у сфері проведення фінансового моніторингу, формування базових компетентностей щодо організації і проведення фінансового моніторингу, що становитимуть надійну основу для підготовки якісної інформації для цілей запобігання та протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Фінансовий моніторинг» є:

- Дослідження історичних аспектів вітчизняного та зарубіжного законодавства, що регулює фінансовий моніторинг.
- Ознайомлення з міжнародними стандартами та міжнародним співробітництвом у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.
- Встановлення змісту, послідовності етапів та типів доходів, отриманих злочинним шляхом з метою їх легалізації та законного використання.
- Вивчення міжнародних та вітчизняних норм у сфері протидії легалізації злочинних доходів і фінансування тероризму;
- Засвоєння теоретичних питань, щодо сутності, значення фінансового моніторингу, його видів;
- Ознайомлення із функціонуванням системи фінансового моніторингу в Україні, правами та обов'язками суб'єктів фінансового моніторингу та його об'єктами (зокрема аудитори, державні фінансові контролери).
- Вивчення інформаційного забезпечення, організації та методології проведення фінансового моніторингу різними суб'єктами первинного фінансового моніторингу;
- Оволодіння практичними навичками щодо проведення фінансового моніторингу;
- Уміння правильно оформляти результати проведеного фінансового моніторингу та здійснювати контроль за впровадженням.

Перелік компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни

Вивчення дисципліни «Фінансовий моніторинг» забезпечує формування таких компетентностей як: здатність організувати сукупність заходів, що вживаються уповноваженими суб'єктами у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, документально їх фіксувати та надавати рекомендації з питань ліквідації виявлених порушень; здатність використовувати способи та прийоми для здійснення державного фінансового моніторингу й первинного фінансового моніторингу (суб'єктів аудиторської діяльності, бухгалтери, суб'єкти господарювання, що надають послуги з бухгалтерського обліку, суб'єкти господарювання, що здійснюють консультування з питань оподаткування).

Зміст уміння, що забезпечується вищеописаними компетентностями – здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації для вирішення професійних і наукових завдань у сфері протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму і фінансування розповсюдження зброї масового знищення.

Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення дисципліни «Фінансовий моніторинг» доцільне після набуття студентами знань та фахових компетентностей здобувачів вищої освіти, які дозволили їм пройти фахове вступне випробування зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування».

Програмні результати

Вивчення дисципліни «Фінансовий моніторинг» передбачає формування таких програмних результатів навчання, як: володіти методами, технікою і технологією фінансового моніторингу для протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення; вміти здійснювати керівництво організацією фінансового моніторингу, працювати в команді, формувати узагальнюючі та конкретні висновки, судження та умовиводи про транспарентність та законність діяльності суб'єктів господарювання різних форм власності.

**2. Структура залікового кредиту з дисципліни
«Фінансовий моніторинг»
(денна форма навчання)**

	Кількість годин				
	Лекції	Прак-тичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Організація фінансового моніторингу: Україна та міжнародний досвід					
Тема 1. Теоретичні засади фінансового моніторингу в Україні: сучасний стан та історичний аспект.	2	2	4	-	Презентації, поточне опитування (тестування)
Тема 2. Міжнародне законодавство у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.	2	2	4	-	Презентації, поточне опитування (тестування)
Тема 3. Систематизація та класифікація схем легалізації коштів та майна, отриманих злочинним шляхом	2	1	4	-	Презентації, поточне опитування (тестування)
Тема 4. Національне законодавство у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення	4	2	6	-	Презентації, поточне опитування (тестування)
Тема 5. Організаційно-правовий статус Державної служби фінансового моніторингу України	4	1	6	1	Презентації, індивідуальні та групові завдання
Змістовий модуль 2. Організація фінансового моніторингу в Україні на первинному рівні					
Тема 6. Призначення, завдання, права та обов'язки суб'єктів первинного фінансового моніторингу	4	2	17	1	Навчальні дебати, поточне опитування

Тема 7. Організаційно - методичні аспекти проведення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу	5	2	20	1	Презентації, поточне опитування (тестування)
Тема 8. Порядок подання інформації про проведення фінансового моніторингу	5	2	25	1	Презентації, поточне опитування (тестування)
Тема 9. Відповідальність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення	2	1	10	1	Групове завдання, поточне опитування (тестування)
Тренінг	-	-	4		4 год.
РКР					2 год.
КППЗ					2 год.
Екзамен					2 год.
Разом	30	15	100	5	х

Заочна форма навчання

	Кількість годин			
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота
Змістовий модуль 1.				
Міжнародний та національний рівень організації фінансового моніторингу				
Тема 1. Теоретичні засади фінансового моніторингу в Україні: сучасний стан та історичний аспект.	1	0,25	16	-
Тема 2. Міжнародне законодавство у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.	1	0,25	16	-
Тема 3. Систематизація та класифікація схем легалізації коштів та майна, отриманих злочинним шляхом	1	0,5	16	-
Тема 4. Національне законодавство у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів,	1	0,5	16	-

одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення				
Тема 5. Організаційно-правовий статус Державної служби фінансового моніторингу України	1	0,5	16	-
Змістовий модуль 2. Організація фінансового моніторингу в Україні на первинному рівні				
Тема 6. Призначення, завдання, права та обов'язки суб'єктів первинного фінансового моніторингу	0,5	0,5	16	-
Тема 7. Організаційно - методичні аспекти проведення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу	0,5	0,5	16	-
Тема 8. Порядок подання інформації про проведення фінансового моніторингу	1	0,5	16	-
Тема 9. Відповідальність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення	1	0,5	16	-
Разом	8	4	144	-

2. Тематика практичних(семінарських) занять з дисципліни «Фінансовий моніторинг»

Практичне заняття № 1

Тема: Теоретичні засади фінансового моніторингу в Україні: сучасний стан та історичний аспект

Мета: Засвоїти сутність легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, аналізувати предикатні злочини, усвідомлювати структуру міжнародної системи ПВД/ФТ

Питання для обговорення:

1. Поняття та сутність «брудних грошей», «відмивання коштів» та «легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом».
2. Історичні аспекти застосування міжнародних стандартів та міжнародного співробітництва у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.
3. Етапи історичного розвитку вітчизняної системи запобігання та протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму.

Завдання 1.

Розгляд і обговорення теоретичного матеріалу за переліком питань по темі. Обговорення будується на базі теоретичних знань з теми та опрацюванні актуальних нормативних, статистичних та аналітичних документів, матеріалах спеціалізованих періодичних видань.

Завдання 2. Підготовка доповідей та презентацій за рекомендованою тематикою та їх обговорення:

1. Визначення легалізації (відмивання) доходів у міжнародному праві та в українському законодавстві.
2. Державне регулювання та нагляд у сфері запобігання та протидії за конкретно визначеними суб'єктами первинного фінансового моніторингу
3. Зарубіжний досвід формування правових основ боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму

Завдання 3. Здійснити порівняльну характеристика проведення фінансового моніторингу зарубіжних країн: Великобританії, Нідерландів, Німеччини, Франції, Швеції та США.

Країна	Особливості	Пояснення
Великобританія		
Нідерланди		
Німеччина		
Франція		
Швеція		
США		

Практичне заняття № 2

Тема: Міжнародне законодавство у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Мета: Ознайомитись із міжнародними нормами у сфері протидії легалізації злочинних доходів, фінансування тероризму і розповсюдження зброї масового знищення

Питання для обговорення:

1. Загальні терміни, структура та зміст рекомендацій FATF.
2. Основні міжнародні конвенції з питань відмивання доходів від злочинної діяльності та фінансування тероризму.
3. Документи Базельського комітету з банківського нагляду. Документи Егмонтської групи. Вольфсберзькі принципи.
4. Директива Європейського Парламенту та Ради ЄС 2015/849 про запобігання використанню фінансової системи з метою відмивання коштів та фінансування тероризму

Завдання 1.

Розгляд і обговорення теоретичного матеріалу за переліком питань по темі. Обговорення будується на базі теоретичних знань з теми та опрацюванні актуальних нормативних, статистичних та аналітичних документів, матеріалах спеціалізованих періодичних видань.

Завдання 2. Підготовка доповідей та презентацій за рекомендованою тематикою та їх обговорення:

1. Основні аспекти розвитку міжнародних механізмів боротьби із економічною злочинністю
2. Процес створення та механізм діяльності FATF.
3. «Чорний список» FATF
4. Міжнародні організації у сфері боротьби з відмиванням злочинних доходів
5. Варшавська Конвенція Ради Європи про відмивання, виявлення, вилучення та конфіскацію доходів від злочинної діяльності та фінансування тероризму.

Завдання 3. Виокремити основні завдання міжнародних організацій у сфері легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом

№з/п	Назва міжнародної організації	Завдання у сфері легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом
1.	Група підрозділів фінансової розвідки «Егмонт» (Егмонтська група)	
2.	Міжбанківське об'єднання «Вольфсберзька група»	
3.	Світовий банк (Міжнародний банк реконструкції та розвитку)	
4.	Комітет регулювання та нагляду за банківською діяльністю (Базельський комітет)	
5.	Організація об'єднаних націй (ООН)	
6.	Міжнародна організація кримінальної поліції (Інтерпол)	
7.	Спеціальний комітет Ради Європи з питань взаємної оцінки заходів протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму (MONEYVAL)	

Завдання 4. Проаналізувати основні міжнародно-правові акти у сфері протидії легалізації (відмиванні) доходів одержаних злочинним шляхом та фінансуванні тероризму

№	Нормативно-правовий акт	Дата прийняття	Основні положення
1	Конвенція ООН про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин		
2	Конвенція Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів одержаних злочинним шляхом		
3	Конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності		
4	40+9 Рекомендацій FATF		
5	Конвенція ООН протикорупції		
6	Конвенція Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів одержаних злочинним шляхом та про фінансування тероризму		

Практичне заняття № 3

Тема: Систематизація та класифікація схем легалізації коштів та майна, отриманих злочинним шляхом

Мета: Вивчення сучасних схем легалізації коштів, отриманих злочинним шляхом.

Питання для обговорення:

1. Найбільш поширені моделі відмивання доходів, отриманих злочинним шляхом.
2. Світові типології легалізації коштів, отриманих злочинним шляхом та вітчизняні тенденції легалізації злочинних коштів.
3. Сучасні тенденції розширення схем відмивання доходів, отриманих злочинним шляхом.

Завдання 1.

Розгляд і обговорення теоретичного матеріалу за переліком питань по темі. Обговорення будується на базі теоретичних знань з теми та опрацюванні актуальних нормативних, статистичних та аналітичних документів, матеріалах спеціалізованих періодичних видань.

Завдання 2. Підготовка доповідей та презентацій за рекомендованою тематикою та їх обговорення:

1. Типології легалізації злочинних коштів в Україні
2. Сутність схем відмивання коштів, пов'язаних із зовнішньоекономічною діяльністю.
3. Можливості легалізації злочинних доходів на ринку цінних паперів та у сфері страхування.
4. Типології відмивання коштів у банківських установах.
5. Можливості легалізації доходів у процесі банківського кредитування
6. Джерела та механізми фінансування терористичних угруповань та терористичних операцій

Практичне заняття № 4

Тема: Національне законодавство у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Мета: Засвоєння теоретичних знань щодо функціонування системи фінансового моніторингу в Україні, його сутності та видів.

Питання для обговорення:

1. Загальна характеристика Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення».
2. Нормативно-правове забезпечення у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.
3. Фінансовий моніторинг в Україні під час війни.

Завдання 1.

Розгляд і обговорення теоретичного матеріалу за переліком питань по темі. Обговорення та будується на базі теоретичних знань з теми та

опрацюванні актуальних нормативних документів, матеріалах спеціалізованих періодичних видань.

Завдання 2. Підготовка доповідей та презентацій за рекомендованою тематикою та їх обговорення:

Послаблення режиму фінансового моніторингу на період дії воєнного стану

Практичне заняття № 5

Тема: Організаційно-правовий статус Державної служби фінансового моніторингу України

Мета: Засвоєння теоретичних знань щодо організаційно-правового статусу Державної служби фінансового моніторингу України.

Питання для обговорення:

1. Система та суб'єкти фінансового моніторингу в Україні. Місце Держфінмоніторингу в системі центральних органів виконавчої влади України.
2. Взаємодія суб'єктів первинного фінансового моніторингу з суб'єктами державного фінансового моніторингу та іншими державними органами.
3. Суб'єкти та об'єкти державного фінансового моніторингу та їх повноваження.
4. Завдання та повноваження регуляторів ринків фінансових послуг як суб'єктів державного фінансового моніторингу.

Завдання 1.

Розгляд і обговорення теоретичного матеріалу за переліком питань по темі. Обговорення будується на базі теоретичних знань з теми та опрацюванні актуальних нормативних та аналітичних документів.

Завдання 2. Підготовка доповідей та презентацій за рекомендованою тематикою та їх обговорення:

1. Процедура фінансового моніторингу в системі органів державної влади .
2. Основні етапи побудови системи фінансового моніторингу в Україні.

3. Ознаки фінансової операції, що визначають необхідність проведення обов'язкового фінансового моніторингу
4. Історія створення та функціонування Державної служби фінансового моніторингу в Україні.
5. Напрями взаємодії Держфінмоніторингу України з органами державної влади та органами місцевого самоврядування
6. Проаналізувати структуру суб'єктів первинного фінансового моніторингу.
7. Фінансовий моніторинг в адвокатській діяльності.
8. Нотаріуси як суб'єкти первинного фінансового моніторингу

Завдання 3. Побудувати структурно логічну схему взаємозв'язку завдань, повноважень і прав Державної служби фінансового моніторингу України.

Завдання 4.

Чи може Держфінмоніторинг України анулювати у своїй інформаційно-аналітичній системі повідомлення про фінансову операцію, що взята на облік, однак була помилково зареєстрована та направлена суб'єктом первинного фінансового моніторингу. Обґрунтуйте відповідь, використовуючи законодавчу базу.

Завдання 5. Вказати у таблиці хто належить до державних і первинних суб'єктів фінансового моніторингу

СУБ'ЄКТИ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ		
ПЕРВИННІ		ДЕРЖАВНІ
Звичайні	спеціально визначені суб'єкти фінансового моніторингу	

Практичне заняття № 6

Тема: Призначення, завдання, права та обов'язки суб'єктів первинного фінансового моніторингу

Мета: Ознайомлення із правами та обов'язками суб'єктів первинного фінансового моніторингу.

Питання для обговорення:

1. Призначення та правовий статус працівника, відповідального за

проведення фінансового моніторингу, його права та обов'язки.

2. Встановлення правил проведення фінансового моніторингу.
3. Програма здійснення фінансового моніторингу

Завдання 1.

Розгляд і обговорення теоретичного матеріалу за переліком питань по темі. Обговорення будується на базі теоретичних знань з теми та опрацюванні актуальних нормативних, статистичних та аналітичних документів, матеріалах спеціалізованих періодичних видань.

Завдання 2. Підготовка доповідей та презентацій за рекомендованою тематикою та їх обговорення:

1. Аналіз критеріїв ризиків легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом
2. Вимоги до правил проведення фінансового моніторингу та програми його здійснення.

Завдання 3. Власник ТОВ "А" звернувся до банку для зарахування на його поточний рахунок 150 тис. грн та одночасного перерахування їх на рахунок ТОВ "Б". На питання працівника банку стосовно таких фінансових операцій власник підприємства відповів, що з ним розрахувалося одразу декілька дебіторів, а таку суму він винен підприємству-постачальнику за сировину та матеріали. Працівник банку здійснив цю операцію та зареєстрував її на третій робочий день. Чи правомірні дії працівника банку?

Практичне заняття № 7

Тема: Організаційно - методичні аспекти проведення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу

Мета: Ознайомитися із організаційно - методичними аспектами проведення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу.

Питання для обговорення:

1. Встановлення правил проведення фінансового моніторингу.
2. Програма здійснення фінансового моніторингу.
3. Порядок проведення ідентифікації, верифікації та вивчення клієнтів.
4. Поглиблена перевірка клієнта. Виявлення кінцевого

бенефіціарного власника (контролера) аудиторами.

5. Порядок виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу аудиторами відповідно до ЗУ «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність».

Завдання 1.

Розгляд і обговорення теоретичного матеріалу за переліком питань по темі. Обговорення будується на базі теоретичних знань з теми та опрацюванні актуальних нормативних, статистичних та аналітичних документів, матеріалах спеціалізованих періодичних видань.

Завдання 2. Підготовка доповідей та презентацій за рекомендованою тематикою та їх обговорення:

1. Порядок ідентифікації, верифікації та вивчення осіб, які здійснюють фінансові операції або забезпечують їхнє здійснення.
2. Порядок виявлення, реєстрації та передачі інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу.
3. Процедура управління ризиками фінансової установи.

Завдання 3. Розсортуйте структурні елементи наведені нижче за належністю до правил чи програми фінансового моніторингу:

Правила фінансового моніторингу	Програма фінансового моніторингу

- 1) вимоги до кваліфікації відповідального працівника суб'єкта
- 2) внутрішні перевірки діяльності суб'єкта первинного фінансового моніторингу на предмет додержання законодавства у сфері ПВД/ФТ
- 3) ознайомлення персоналу з правилами та програмою
- 4) опис системи внутрішнього фінансового моніторингу суб'єкта
- 5) підготовка персоналу (працівників) до виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу
- 6) попередження персоналу про відповідальність за порушення внутрішніх документів і законодавства у сфері ПВД/ФТ
- 7) порядок виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу та які можуть бути пов'язані, мати відношення або призначатися для фінансування тероризму
- 8) порядок відмови від забезпечення здійснення фінансової операції в разі встановлення, що ця фінансова операція містить ознаки такої, що згідно із Законом підлягає фінансовому моніторингу

- 9) порядок ідентифікації осіб, які здійснюють фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу відповідно до Закону № 1702
- 10) порядок підготовки та подання відповідальному працівнику Держфінмоніторингу України та до правоохоронних органів інформації, необхідної для прийняття рішення про необхідність інформування
- 11) призначення відповідального працівника та визначення його повноважень
- 12) розроблення посадових інструкцій відповідального працівника та інших працівників, які задіяні в проведенні первинного фінансового моніторингу
- 13) розроблення та перегляд критеріїв ризику
- 14) вимоги до кваліфікації відповідального працівника суб'єкта
- 15) внутрішні перевірки діяльності суб'єкта первинного фінансового моніторингу на предмет додержання законодавства у сфері ПВД/ФТ
- 16) ознайомлення персоналу з Правилами та Програмою
- 17) опис заходів, спрямованих на запобігання можливому використанню новітніх технологій у схемах ВД/ФТ
- 18) опис системи внутрішнього фінансового моніторингу суб'єкта
- 19) підготовка персоналу (працівників) до виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу
- 20) попередження персоналу про відповідальність за порушення внутрішніх документів та законодавства у сфері ПВД/ФТ
- 21) порядок виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу та які можуть бути пов'язані, мати відношення або призначатися для фінансування тероризму
- 22) порядок відмови від забезпечення здійснення фінансової операції у разі встановлення, що ця фінансова операція містить ознаки такої, що згідно з Законом підлягає фінансовому моніторингу
- 23) порядок ідентифікації осіб, які здійснюють фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу
- 24) порядок подання відповідальному працівнику інформації, необхідної для прийняття рішення про інформування відповідно до законодавства Держфінмоніторингу України та правоохоронних органів
- 25) призначення відповідального працівника та визначення його повноважень
- 26) розробка посадових інструкцій відповідального працівника та інших працівників, що задіяні у проведенні первинного фінансового моніторингу
- 27) розробка та перегляд критеріїв ризику

Практичне заняття № 8

Тема: Порядок подання інформації про проведення фінансового моніторингу

Мета: Здатність використовувати теоретичні знання та практичні навички для застосування при поданні інформації про проведення фінансового моніторингу

Питання для обговорення:

1. Порядок подання інформації Держфінмоніторингу України суб'єктами фінансового моніторингу.
2. Повідомлення правоохоронним органам про фінансові операції, котрі пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або якщо вони пов'язані, стосуються чи призначені для фінансування тероризму, розповсюдження зброї масового знищення.
3. Вимоги щодо запобігання розголошенню інформації, яка надається Держфінмоніторингу, іншої інформації з питань фінансового моніторингу. Реєстрація та передача інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу.
4. Форми обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу. Виправлення помилок в повідомленнях про фінансову операцію. Зупинення/поновлення суб'єктом первинного фінансового моніторингу проведення фінансових операцій.
5. Особливості здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство фінансів України.

Завдання 1.

Розгляд і обговорення теоретичного матеріалу за переліком питань по темі. Обговорення будується на базі теоретичних знань з теми та опрацюванні актуальних нормативних, статистичних та аналітичних документів, матеріалах спеціалізованих періодичних видань.

Завдання 2. Підготовка доповідей та презентацій за рекомендованою тематикою та їх обговорення:

1. Реєстрація та передача інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу.
2. Виправлення помилок в повідомленнях про фінансову операцію.

Практичне заняття № 9

Тема: Відповідальність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Мета: Вивчення видів відповідальності, які передбачені за порушення вимог законодавства щодо запобігання та протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму, фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Питання для обговорення:

1. Види відповідальності у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.
2. Кримінальна відповідальність за порушення законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.
3. Відповідальність за неподання, несвоєчасне подання інформації Держфінмоніторингу.
4. Відповідальність за повторне порушення суб'єктом первинного фінансового моніторингу вимог Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення».

Завдання 1.

Розгляд і обговорення теоретичного матеріалу за переліком питань по темі. Обговорення будується на базі теоретичних знань з теми та опрацюванні актуальних нормативних, статистичних та аналітичних документів, матеріалах спеціалізованих періодичних видань.

Завдання 2. Підготовка доповідей та презентацій за рекомендованою тематикою та їх обговорення:

1. Заходи впливу за порушення законодавства у сфері фінансового моніторингу у європейських країнах.
2. Опис статей Кримінального кодексу, які кваліфікують злочини у сфері ПВД/ФТ.

3. Характеристика труднощів у кваліфікації злочинів у сфері легалізації незаконно одержаних доходів.
4. Санкції, передбачені Кримінальним кодексом України за вчинення злочинів із легалізації доходів, одержаних у незаконний спосіб.
5. Відповідальність, яку несуть особи, винні в умисному ненаданні інформації щодо легалізації незаконно одержаних доходів.
6. Кримінальна відповідальність за фінансування тероризму
7. Адміністративна відповідальність посадових осіб суб'єктів первинного фінансового моніторингу за порушення законодавства у сфері ПВД/ФТ.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Андрійченко Ж. О. Розвиток ризик-орієнтованого підходу в сфері фінансового моніторингу в Україні згідно з європейськими вимогами. Євроінтеграційні аспекти розвитку ринків фінансових послуг : монографія / Н. М. Внукова, Р. Пукала, В. А. Смоляк [та ін.]; за заг. ред. докт. екон. наук, проф. Н. М. Внукової та канд. екон. наук Р. Пукала. Харків: ТО Ексклюзив, 2018. С. 121-142.
2. Андрійченко Ж. О. Фінансовий моніторинг: електрон.-мультимедійний навчальний посібник / Н.М. Внукова, Ж.О. Андрійченко. Х. : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018.
3. Андрійченко Ж.О. Визначення рівня конкордації НОР і результатів 5 раунду взаємного оцінювання MONEYVAL відповідності системи ПВД/ФТ України рекомендаціям FATF. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. Вип. 23. С. 441-447. URL: <http://global-national.in.ua/archive/23-2018/85.pdf>
4. Звіт державної служби фінансового моніторингу України за результатами секторальної оцінки ризиків використання ринку нерухомості для легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом і фінансування тероризму. URL : <https://finmonitoring.in.ua/materiali-seminariv-ta-treningiv/>
5. Коли банк заблокує карту? Фінансовий моніторинг. Приклади. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=MWeUeoITQt0>
6. Листи-роз'яснення, матеріали семінарів та презентації з фінансового моніторингу. URL : <https://bank.gov.ua/ua/news/all/seminari-ta-prezentatsiyi-z-finansovogo-monitoringu>
7. Лугіна Н.А. Фінансовий моніторинг як спосіб протидії легалізації (відмиванню) злочинних доходів URL : <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2021-2/70>.
8. Лучко М.Р. Аудит та не аудиторські послуги: дилема та окремі питання застосування. Економічна експертиза: теорія, методологія та організація: монографія за заг. ред. д.е.н., проф. Михайла Лучка Тернопіль: ЗУНУ, 2021. С. 257-275.
9. Лучко М.Р. Фінансовий моніторинг в контексті бухгалтерської та аудиторської практики в Україні. Галицький економічний вісник. 2022. Том 76. № 5. с.45 -50.
10. Міжнародні стандарти боротьби з відмиванням доходів та фінансуванням тероризму і розповсюдженням зброї масового знищення – Рекомендації FATF 2012 року. URL : http://www.sdfm.gov.ua/articles.php?cat_id=180&art_id=9871&lang=uk.
11. Наказ Міністерства фінансів України 04.06.2021 № 322 «Про затвердження порядку обміну інформацією з питань фінансового моніторингу». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1035-21/print>
12. Офіційний сайт Державної служби фінансового моніторингу України. URL: <https://fiu.gov.ua>.

13. Першин В. Г. Державний фінансовий моніторинг: загальні правові характеристики. Публічне право. 2019. № 2 (34). С. 70 -73. URL : <file:///C:/Users/USER/Downloads/pp-2019-34-08.pdf>
14. Примірні правила фінансового моніторингу.– URL : <file:///C:/Users/USER/Downloads/D0%A1%D0%9F%D0%A4%D0%9C.pdf>
15. Про боротьбу з фінансуванням тероризму : Конвенція ООН від 9 грудня 1999 р. URL : <http://portal.rada.gov.ua>.
16. Про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів та психотропних речовин : Конвенція ООН від 20 грудня 1988 р. URL : <http://portal.rada.gov.ua>.
17. Про відмивання, виявлення, вилучення та конфіскацію доходів від злочинної діяльності та фінансування тероризму : Конвенція Ради Європи від 16 травня 2005 р. – URL : <http://portal.rada.gov.ua>.
18. Про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом : Конвенція Ради Європи ETS No141 від 8 листопада 1990 р. – URL: <http://portal.rada.gov.ua>.
19. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України від 06 грудня 2019 р. № 361-IX (зі змінами та доповненнями) .
20. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України від 6 грудня 2019 р. № 361. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20>.
21. Проти корупції : Конвенція ООН від 31 жовтня 2003 р. – URL: <http://portal.rada.gov.ua/>.
22. Проти транснаціональної організованої злочинності : Конвенція ООН від 15 листопада 2000 р. – URL: <http://portal.rada.gov.ua>.
23. Рекомендації щодо організації фінансового моніторингу для учасників ринку нерухомості : підбірка матеріалів Держфінмоніторингу України. URL : http://www.sdfm.gov.ua/articles.php?cat_id=223&lang=uk.
24. Статистика МВС України : Офіційний сайт Міністерства внутрішніх справ України. URL : <http://mvs.gov.ua>.
25. Типології Держфінмоніторингу. URL: <https://fiu.gov.ua/pages/dijalnist/tipologi/tipologi-derzhfinmonitoringu>.
26. Типологічні звіти EAG. – URL : http://www.eurasiangroup.org/typology_reports.php.
27. Фінансовий моніторинг Міністерства Фінансів України. URL : <https://mof.gov.ua/uk/finansovij-monitoring>
28. Фінансовий моніторинг Міністерства юстиції України. URL : <https://minjust.gov.ua/finmonit>
29. Фінансовий моніторинг та кредитні канікули під час війни. Військові хроніки №12. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=Ni4wxtBZrXA>

30. Фінансовий моніторинг. URL : <https://www.nssmc.gov.ua/activity/nahliad-za-ryнком/finansovyi-monitorynh/>

31. Що від нас хоче фінансовий моніторинг? URL : <https://www.youtube.com/watch?v=JFGRXizrbR8>

32. Andriichenko Zh. O. Risk-based approach in the regulation of supervisory authorities in Ukraine / Zh.O. Andriichenko, I. M. Chmutova, N. M. Vnukova // Contemporary issues of sustainable development. Monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2019. P. 8–17.

33. Vnukova N. International Preconditions for Development the Basics of a Concept of Risk-oriented System on Combating Money Laundering and the Financing of Terrorism and Proliferation / N. Vnukova, D. Hontar, Zh. Andriichenko // Modern Management: Economy and Administration: Monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2018. Pp. 37–44.

34. Vnukova N. The conceptual framework for the formation of a risk-based system for combating money laundering, terrorist financing, and the financing of the proliferation of weapons of mass destruction / N. Vnukova, Zh. Andriichenko, D. Hontar // Problems of Economy. 2018. No4 (38). P. 201-215.

35. Vnukova N. M. Use of typologies and risk maps in the system of internal financial monitoring / N. M. Vnukova, O. M. Kolodiziev // Sustainable socio-economic development strategies and mechanisms for the implementation in the global dimension: collective monograph / edited by M. Bezpartochnyi: Bulgaria, 2020.

36. Lebid O. V. Risk Assessment of The Bank's Involvement to Legalization of Questionable Income Considering the Influence of Fintech Innovations Implementation / O. V. Lebid, I. M. Chmutova, O. V. Zuiyeva, O. I. Veits // Marketing And Management Of Innovations. 2018. Issue 2. PP. 232 - 346.

37. The FATF Recommendations. <https://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>

38. Directive (EU) 2015/849 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2015 on the prevention of the use of the financial system for the purposes of money laundering or terrorist financing, amending Regulation (EU) No 648/2012 of the European Parliament and of the Council, and repealing Directive 2005/60/EC of the European Parliament and of the Council and Commission Directive 2006/70/EC (Text with EEA relevance). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32015L0849>

39. Directive (EU) 2018/843 of the European Parliament and of the Council of 30 May 2018 amending Directive (EU) 2015/849 on the prevention of the use of the financial system for the purposes of money laundering or terrorist financing, and amending Directives 2009/138/EC and 2013/36/EU (Text with EEA relevance). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018L0843>

40. Financial Monitoring. September 23, 2019. [Electronic resource]. – Access mode : [:file:///C:/Users/USER/Downloads/Monday-CSBG-Financial-Monitoring.pdf](file:///C:/Users/USER/Downloads/Monday-CSBG-Financial-Monitoring.pdf)

41. Suspicious Activity Report Review [Electronic resource]. – Access mode : www.fbi.gov/.

42. The financial services sector in Europe. Regulatory investigation and enforcement issues in Germany. Fresh fields Bruckhaus Deringer. URL: www.freshfields.com/.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ:

1. Глобальні пошукові системи: Google – домінуюча позиція в світі (обробляється 70-75 % запитів в мережі Інтернет) – <http://www.google.com>; Bing (друга за популярністю у світі пошукова система) – <https://www.bing.com>; Yahoo (пошуковик-довгожитель, третій за використанням у світі) – <http://www.yahoo.com>; Duck Duck Go (набув популярність за рахунок забезпечення конфіденційності) – <https://duckduckgo.com>;

2. Спеціалізовані пошукові системи: Global File Search – пошук файлів; Tineye – пошук зображень; PDF Search System (PDFSS) – пошук інформації в форматі PDF; Light Storage – пошук медіа-файлів;

3. Пошук наукової інформації: Google Scholar – <https://scholar.google.com> – ефективна система пошуку наукових праць і науковців у розрізі різних галузей знань, спеціальностей, тематичних напрямів, проблематики тощо; Science Direct – глобальна онлайн-колекція опублікованих наукових досліджень; BASE: Bielefeld Academic Search Engine – спеціалізується на пошуку наукових праць відкритого доступу; OAIster – зведений каталог метаданих на основі відкритого доступу до цифрових ресурсів; Scirus – пошукова система наукової інформації на спеціалізованих веб-сайтах; SCImago Journal & Country Rank – аналітичний моніторинг наукових показників у розрізі журналів і країн; Scientific Commons.org – платформа з вільним доступом до наукових робіт у відкритих репозитаріях; WorldWideScience.org – глобальна пошукова система наукової інформації в межах національних і міжнародних наукових баз даних;

4. Репозитарії (ресурси у мережі, які зберігають публікації у вигляді файлів, доступних для ознайомлення і поширення): Research Papers in Economics; Kyoto University Research Information Repository; DSpace at West Ukrainian National University (репозитарій Західноукраїнського національного університету);

5. Спеціальні бази даних: Спеціалізована база даних Державно податкової служби України (<https://tax.gov.ua>); база даних обов'язкової до оприлюднення інформації фондового ринку України Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України (<http://www.smida.gov.ua/>);

інформаційна база даних Державної комісії з цінних паперів і фондового ринку (<https://www.nssmc.gov.ua>);

6. Сайти-довідники, енциклопедії, інформація про компанії, організації: Вікіпедія (<http://wikipedia.org>); Довідник.інфо (<https://dovidnyk.info>); Офіційна Україна сьогодні (<http://dovidka.com.ua/user/>);

7. Безкоштовні та платні ресурси з нормативно-правовою інформацією: Верховної Ради України (<http://zakon.rada.gov.ua>); ЛІГА. Закон (<http://www.ligazakon.ua/>);

8. Офіційні сайти органів влади, політичних і громадських організацій: Верховна Рада України (<http://portal.rada.gov.ua/>); Кабінет Міністрів (<http://www.kmu.gov.ua/>); Президент України (<http://www.president.gov.ua/>);

9. Форуми, чати, блоги тощо: Українська правда (<http://forum.pravda.com.ua>); ЛІГА Бізнес Інформ (<http://forum.liga.net/>);

10. Сайти інформаційних агентств, повністю або частково відкриті для користувачів: – УНІАН (<http://www.unian.net/>); РБК-Україна (<http://www.rbc.ua/>).